

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра практичної та клінічної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи
та досліджень

Ю. В. Грошник

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 р.

№6819022020

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВИХ КРИЗ ТА КРИЗОВЕ
КОНСУЛЬТУВАННЯ

підготовки	Магістр
галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
спеціальність	<u>053 Психологія</u>
освітня програма	<u>Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)</u>

Програма навчальної дисципліни «Психологія життєвих криз та кризове консультування» підготовки магістр галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, за спеціальності 053 Психологія, освітньої програми «Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)

Розробник:

Мельник А. П., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та клінічної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Рецензент:

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практичної та клінічної психології

протокол № 8 від 22.01.2020 р.

Завідувач кафедри: _____ (доц. Мушкевич М. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології

протокол № 2 від 05.02.2020 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (доц. Іванашко О. Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія) Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 5
		Семестр 10-ий
ІНДЗ: €		Лекції 20 год.
		Практичні 24 год. Лабораторні 24 год.
		Самостійна робота 72 год. Консультації 10 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс «Психологія життєвих криз та кризове консультування» є вибірковою дисципліною природничого циклу підготовки фахівців-психологів. Теми дисципліни дають уявлення про загальні кризові стани особистості та психотравмуючі ситуації, що можуть призвести до посттравматичних стресових розладів, як наслідків даних криз.

Мета викладання навчальної дисципліни передбачає ознайомлення студентів з широким колом теоретико-методологічних питань, пов'язаних з різноманітними емоційними станами та їх наслідками, практичне оволодіння студентами психологічними методами аналізу життєвих криз та психотерапевтичних підходів як для вирішення науково-пошукових, так і прикладних завдань уникнення наслідків даних криз.

Відповідно до мети сформульовано основні завдання навчальної дисципліни:

- сформувати у студентів розуміння кризових ситуацій, та причини реакції психіки на психотравмуючу ситуацію як наслідок життєвої кризи;
- озброїти студентів знаннями з питань життєвих криз, емоційних станів та їх порушень;

- розширити розуміння про життєву кризу та кризову ситуацію, як причину та наслідок психологічної травми;
- сформувати вміння здійснювати заходи по наданню психологічної допомоги особам, що перебувають в кризовому стані;
- сприяти розвиткові професійно-значимих властивостей у студентів, їх творчому ставленню до майбутньої професійної діяльності.

Завдання курсу: *сформувати у студентів:*

- знання з теорії життєвих криз та кризового консультування, а також факторів, які детермінують причинно-наслідкові зв'язки кризових ситуацій;
- понятійний апарат з психології життєвих криз та кризового консультування на базі ознайомлення з основною психологічною літературою;
- вміння та навички роботи з методиками діагностики життєвих криз, кризових ситуацій та інтерпретації отриманих даних для постановки психологічного діагнозу;
- навички проведення кризового консультування, та опанування студентами методиками й техніками терапії щодо осіб, які перебувають в період особистісної травми.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- теорії та концепції життєвих криз в період особистісної травми;
- фактори, які впливають на формування життєвих криз та їх наслідків;
- основні методи діагностики життєвих криз.
- виявляти медико-психологічні фактори реакції психіки людини на життєві кризи та кризові ситуації;
- проводити кризове консультування та терапію осіб, які перебувають в кризовій ситуації або перебувають під впливом її наслідків.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Сам. Роб.	Конс ульт.	Конт р. Роб.
Змістовий модуль 1. Методологічні основи та система принципів кризової психології							
Тема 1. Теоретичні основи психології життєвих криз та кризового консультування.	8	2	2		4		
Тема 2. Життєва криза й критична ситуація. Психологічний зміст переживання.	20	2	4	4	10		
Тема 3. Кризова подія та психічна травма.	24	2	2	4	14	2	
Тема 4. Психологічні засоби терапії та корекції кризових станів особистості.	20	4	4	4	16	2	
Разом за модулем 1	72	10	12	12	34	4	
Змістовий модуль 2. Специфіка організації та проведення кризового консультування							
Тема 5. Класифікація видів психологічного консультування під час кризової інтервенції.	12	2	2	2	6		
Тема 6. Загальна схема та етапи втручання в процесі кризової інтервенції.	16	2	2	2	10		
Тема 7. Психологічна допомога в умовах втрати особистісної цілісності.	22	2	2	2	14	2	
Тема 8. Шляхи виявлення ресурсів та формування резильєнтності в процесі кризового консультування.	16	2	2	4	4	2	
Тема 9. Особливості кризового консультування осіб, що перебувають в пресуїцидальному стані.	12	2	2	2	4	2	
Разом за модулем 2	78	10	12	12	38	6	
Всього годин:	150	20	24	24	72	10	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5

№ З/П	Тема
1	<p><u>Тема.</u> Теоретичні основи психології життєвих криз та кризового консультування.</p> <p>Поняття про життєві кризи та кризове консультування. Класифікація життєвих криз. Онтогенетичний підхід до аналізу життєвих криз. Кризове консультування, як метод надання психологічної допомоги.</p>
2	<p><u>Тема.</u> Життєва криза й критична ситуація. Психологічний зміст переживання.</p> <p>Життєва криза, як переживання критичної ситуації. Залежність переживання критичної ситуації від індивідуально-типологічних особливостей особистості.</p>
3	<p><u>Тема.</u> Кризова подія та психічна травма.</p> <p>Поняття кризової події, як стан спільної за часом небезпеки. Основні ознаки кризової події. Психологічні параметри кризової події. Психічна травма, як переживання та потрясіння. Травматичний стрес та його наслідки.</p>
4	<p><u>Тема.</u> Психологічні засоби терапії та корекції кризових станів особистості.</p> <p>Основні напрямки терапії та корекції кризових станів особистості. Психодинамічний напрямок. Біхевіористичний напрямок. Гуманітичний напрямок когнітивний напрямок.</p>
5	<p><u>Тема.</u> Класифікація видів психологічного консультування під час кризової інтервенції.</p> <p>Основні вимоги до організації та проведення психологічного консультування та кризової інтервенції. Аналіз основних установок в консультативній роботі. Особливості індивідуального кризового консультування. Групові методи кризового консультування.</p>
6	<p><u>Тема.</u> Загальна схема та етапи втручання в процесі кризової інтервенції.</p> <p>Схема кризової інтервенції: етап установлення контакту на рівні почуттів; етап переживання клієнтом проблеми на даний момент; етап визначення центральної проблеми та її складових; етап локалізації проблеми та визначення шляхів її вирішення.</p>
7	<p><u>Тема.</u> Психологічна допомога в умовах втрати особистісної цілісності..</p> <p>Основні чинники виникнення деструктивної поведінки особистості. Особливості надання психологічної допомоги особам, що знаходяться в стані зміненої свідомості.</p>

8	<p>Тема. Шляхи виявлення ресурсів та формування резильєнтності в процесі кризового консультування.</p> <p>Використання прийомів самопізнання та емоційно-вольової саморегуляції в роботі з клієнтами в процесі кризового консультування. Використання психоедукації в кризовому консультуванні.</p>
9	<p>Тема. Особливості кризового консультування осіб, що перебувають в пресуїцидальному і постсуїцидальному стані.</p> <p>Інноваційні підходи до організації та проведення кризової інтервенції в роботі з суїцидальними клієнтами. Використання підходу «рівний-рівному». Шляхи формування груп самопомоги для клієнтів групи ризику.</p>

6. ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне завдання студентів передбачає оволодіння методами, формами, технологією кризового консультування в роботі з різними категоріями клієнтів, формування навичок постановки психологічного діагнозу, адекватного та вмілого використання діагностичних методик, теоретико-практичної інтерпретації особистості клієнта та його проблеми, проведення психокорекційної роботи з клієнтами, що перебувають у кризовому стані.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Поточний контроль (макс = 40 балів)										Підсумковий контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2			ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	16	ККР	
		8				8	8			60	100

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова Г. С. Практическая психология : учебник [для студентов вузов . – [6-е изд., перераб. и доп.]. – М : Академический Проект, 2001. – 480 с.
2. Асанова Н. К. Пресуицидальное состояние у девочки-подростка: нарушенный образ тела и роль отца / Н. К. Асанова // Московский психотерапевтический журнал. – 2007. – № 2. – С. 186 – 210.
3. Блинова О. Є. Психологічні фактори суїцидальної поведінки у підлітковому віці / О. Є. Блинова // Актуальні проблеми суїцидології : зб. наук. праць. – К., 2002. – Ч. 1. – С. 31 – 33.
4. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика / Бондаренко А. Ф. – [3 -е изд., испр. и доп.]. – М. : Независимая фирма "Класс", 2001. – 336 с.
5. Войцех В. Ф. Факторы риска повторных суицидальных попыток / В. Ф. Войцех // Социальная и клиническая психиатрия. – 2002. – Т. 12, Вып. 3. – С. 14 – 22.
6. Гашека Т. В. Практичні рекомендації для проведення психокорекційної роботи з підлітками за наявності суїцидальних ідеацій / Т. В. Гашека // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 68 – 72.
7. Гашека Т. В. Профілактика самогубства серед підлітків: методика для вимірювання суїцидальної поведінки / Т. В. Гашека // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 53 – 56.

8. Гратис К. Зона риска [О самоубийствах подростков] / К. Гратис // Природа и человек. – 2002. – № 2. – С. 18 – 20.
9. Дюркгейм Э. Самоубийство: Социологический этюд / Дюркгейм Э. – С.Пб. : Союз, 1998. – 496 с.
10. [Ефремов В. С.](#) Основы суицидологии / Ефремов В. С. – С.Пб. : Диалект, 2004. – 479 с.
11. Заброцький М. Психологу про суїцид / М. Заброцький, Л. Скаковська, Л. Лавренюк // Психолог. – 2007. – Трав. (№ 20). – С. 25 – 30.
12. Завадська Н. В. Проблема самогубства у підлітковому середовищі / Н. В. Завадська // Соціальний працівник. – 2007. – Січ. (№ 2). – С. 10 – 12.
13. Загально психологічні особливості суїциду // Психологія суїциду / за ред. В. П. Москальця. – К., 2004. – С. 7 – 81.
14. Иванов Д. А. О роли алкоголя в суицидальных проявлениях / Д. А. Иванов // Психология и соционика межличностных отношений. – 2005. – № 7. – С. 10 – 14.
15. Иванов Д. А. Суицидальные действия юношей при психическом инфантилизме и другой пограничной психопатологии / Д. А. Иванов // Психология и соционика межличностных отношений. – 2005. – № 6. – С. 19 – 21.
16. Калініна Ю. Запобігання суїцидальній поведінці серед підлітків / Ю. Калініна // Психолог. – 2005. – Верес. (№ 35). – С. 26 – 32.
17. Карсон Р. Расстройства настроения и суицид / Р. Карсон, Д. Батчер, С. Минека // Карсон Р., Батчер Д., Минека С. Аномальная психология. – С. Пб. : Питер, 2004. – С. 360 – 462.
18. Кльоц Л. А. Соціальному педагогу про суїцид / Л. А. Кльоц, М. М. Заброцький // Соціальний працівник. – 2007. – Верес. (№ 17). – С. 15 – 31.
19. Коцан І. Я. Психологія здоров'я людини : навчальний посібник / І. Я. Коцан, Г. В. Ложкін, М. І. Мушкевич ; за ред. І. Я. Коцана. – Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. – 316 с.
20. Коханенко Л. Проблеми самогубства: Погляди І. Сікорського та сучасні досліді / Л. Коханенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 4. – С. 49 – 51.
21. Лісова О.С. Психологія суїцидальної поведінки / О.С.Лісова. – Чернівці : Рута, 2004. – 233 с.

22. Медведєв В. С. Самогубство як проблема юридичної психології / В. С. Медведєв // Актуальні проблеми суїцидології : зб. наук. праць. – К., 2002. – Ч. 2. – С. 121 – 126.
23. Могдалєва И. В. «Суицидальный герой»: к постановке проблемы / И. В. Могдалєва // Наука. Релігія. Суспільство. – 2006. – № 2. – С. 127 – 131.
24. Моховиков А. Н. Суицидальное поведение / А. Н. Моховиков // Моховиков А. Н. Телефонное консультирование. – М., 2002. – Гл. 21. – С. 288 – 378.
25. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование / Моховиков А.Н. – М. : Смысл, 1999. – 410 с.
26. Напрасная смерть. Причины и профилактика самоубийств / под ред. Д. Вассерман ; [пер. с англ. Е. Ройне]. – М. : Смысл, 2005. – 310 с.
27. Осетрова О. А. Психоаналитический аспект исследования феномена суицида / О.А.Осетрова // Дніпропетровський національний університет. Вісник. – Д., 2003. – Вип. 9 : Соціологія. Філософія. Політологія. – С. 98 – 107.
28. Патопсихологія суїцидальної поведінки // Психологія суїциду / за ред. В. П. Москальця. – К., 2004. – С. 145 – 209.
29. Прийменко В. М. Суїцидальна поведінка. Психологічний аналіз і профілактика : методичні рекомендації для практичних психологів і соціальних педагогів / Прийменко В. М. – К. : КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2005. – 43 с
30. Психологія суїциду : посіб. / за ред. В. П. Москальця. – К. : Академвидав, 2004. – 286 с. – (Альмамастер).
31. Пилягина Г. Я. Особенности суицидогенеза различных форм аутоагрессивного поведения в молодом возрасте / Г. Я. Пилягина // Проблеми медичної науки та освіти. – 2003. – № 4. – С. 53 – 57.
32. Подмазін С. Діти із суїцидальними тенденціями: Психологічна підтримка / С. Подмазін // Психолог. – 2002. – Берез. (№ 12). – С. 8 – 13.
33. Полегешко О. Психологія суїциду / О. Полегешко // Психолог. – 2006. – Груд. (№ 47). – С. 23 – 30.
34. Попередження суїцидальної поведінки дітей і підлітків // Все для вчителя. – 2003. – Жовт. (№ 30). – С. 53 – 64.
35. Психологічні травми і самогубство : (Поради фахівців) // Безпека життєдіяльності. – 2006. – № 4. – С. 43 – 44.

36. Психология экстремальных ситуаций : хрестоматия / сост. А.Е.Тарас, К.В.Сельченко. – М. : АСТ ; Минск : Харвест, 2002. – 480 с.
37. Психологія суїцидальної поведінки. Діагностика, корекція, профілактика : зб. наук. пр. / [за заг. ред. С.І.Яковенка]. – К., 2004.
38. Пурло Е. Ю. Возможность превенции суицида через работу с кризисными состояниями: интегративный подход / Е. Ю. Пурло // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 6. – С. 67 – 74.
39. Пурло Е. Ю. Исследование возможности использования краткосрочной интегративной групповой психотерапии для превенции суицида / Е. Ю. Пурло // Психология и соционика межличностных отношений. – 2006. – № 2. – С. 52 – 59.
40. Пурло Е. Ю. Опыт применения интегративной психотерапии как способ превенции суицида / Е. Ю. Пурло // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 5. – С. 31 – 42.
41. Пурло Е. Ю. Понятие суицида в интегративном подходе: кризисное измерение / Е. Ю. Пурло // Психология и соционика межличностных отношений. – 2005. – № 10. – С. 18 – 23.
42. Рибалка В. В. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій в учнівській молоді / Рибалка В. В. – К. : Шкільний світ, 2008. – 156 с.
43. Рибалка В. В. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості / Рибалка В. В. – К. : Шкільний світ, 2009. – 119 с.
44. Романовська Д. Робота з підлітками, схильними до суїциду / Д. Романовська, С. Собкова // Психолог. – 2006. – Квіт. (№ 15). – С. 26 – 29. – (Психопрофілактика суїциду).
45. Скаковська Л. А. Практичному психологу про суїцид / Л. А. Скаковська // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 57 – 62 ; Психолог. – 2004. – Черв. (23/24). – С. 61 – 63.
46. Собко В. Роздуми про суїцид / В. Собко // Персонал плюс. – 2006. – Серп. (№ 33). – С. 6.
47. Сокирська Л. Попередження суїцидальної поведінки дітей та підлітків / Л. Сокирська // Соціальний педагог. – 2007. – Січ. (№ 1). – С. 30 – 34.
48. Соколова Е. Т. Связь психологических механизмов защиты с аффективно-когнитивным стилем личности у пациентов с повторными суицидальными попытками

/ Е. Т. Соколова, Ю. А. Сотникова // Вестник МУ. Сер. 14. Психология. – 2006. – № 2. – С. 12 – 28.

49. Сорокопуд В. Від кароких ведмежат до темних тіней дитячого суїциду / В. Сорокопуд // Дзеркало тижня. – 2006. – 21 січня. – № 2. – С. 22.

50. [Старшенбаум Г. В.](#) Суицидология и кризисная психотерапия / Старшенбаум Г. В. – М. : Когито-Центр, 2005. – 375 с. – (Клиническая психология).

51. Суїцидальна поведінка особистості // Психологія життєвої кризи / за ред. Т.М. Титаренко. – К. : Агропромвидав України, 1998. – С. 159 – 178.

52. Суицидология: прошлое и настоящее : Проблема самоубийства в трудах философов, социологов, психотерапевтов и в художественных текстах / сост. А. Н.Моховиков. – М. : Когито-Центр, 2001. – 568 с.

53. Тененьова Ю. Планета самогубців / Ю.Тененьова // ПіК. – 2004. – № 20. – С. 26 – 29.

54. Трусова С. М. Соціально- психологічні передумови та профілактика суїцидальної поведінки підлітків і юнацтва / Трусова С. М. – К. : Академвидав, 2000. – 200 с.

55. Федоренко Р.П. Психологія суїциду [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Федоренко Р.П. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 260 с. – (Посібники та підручники ВНУ імені Лесі Українки).

56. Харченко Є. М. Психосоціальні аспекти суїцидальної поведінки при церебральному атеросклерозі / Є. М.Харченко // Київський міжнародний університет. Вісник / ред. кол. : Піроженко Т. О. – К., 2006.– Вип. 8. – С. 182 – 190.– (Психологічні науки).

57. Цимбалюк І. Самогубство як проблема девіантної поведінки / І. Цимбалюк // Психолог. – 2003. – Груд. (№ 46). – С. 12 – 14.

58. Чудакова О. Феномен суїциду / О. Чудакова // Соціальна психологія. – 2003.– № 2. – С. 134 – 141.

59. Шавроцька Н. Суїцид як соціально-психологічний феномен / Н. Шавроцька, О. Гончаренко, І. Мельникова // Психолог. – 2002. – Жовт. (№ 38/39). – С. 46 – 57.

60. Шебанова С. Г. Мотивація суїцидальної поведінки неповнолітніх як об'єкт комплексного аналізу / С. Г.Щебанова // Актуальні проблеми суїцидології : зб. наук. праць. – К., 2002. – Ч. 2. – С. 60 – 66.

61. Шумакова Л. П. Психологическая помощь по предупреждению суицидального поведения / Л. П. Шумакова // Актуальні проблеми суїцидології : зб. наук. праць. – К., 2002. – Ч. 2. – С. 81 – 87.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Соціально-історичний аспект проблеми життєвої кризи.
2. Поняття та основні теорії суїцидальної поведінки.
3. Особливості переживання людьми самогубства близьких.
4. Основний психологічний зміст передсмертних послань суїцидентів.
5. Проблема суїциду в Україні. Основні тенденції та риси суїциду в Україні.
6. Суїцидальна мотивація.
7. Неусвідомлюване самогубство.
8. Ризикована гра і ризикована безпечність.
9. Психопатологічне і афективно-невропатичне самогубства.
10. Демонстративно-шантажна форма суїцидальної поведінки.
11. Внутрішні і зовнішні форми суїцидальної поведінки.
12. Способи самогубства.
13. Основні теорії суїцидальної поведінки.
14. Психологічні особливості особистості суїцидентів.
15. Соціально-психологічні фактори ризику, що сприяють виникненню суїцидальних проявів.
16. Особливості суїцидальних тенденцій.
17. Групова згуртованість як чинник, що впливає на суїцидальність.
18. Мотиваційні фактори суїцидальної поведінки.
19. Соціальні засади мотивації егоцентричного самогубства.
20. Соціальні засади мотивації альтруїстичного самогубства.

21. Соціальні засади мотивації анемічного суїциду.
22. Взаємодія суспільної згуртованості і сонячної активності у впливі на суїцидальність.
23. Суспільне ставлення до самогубства як фактор суїцидальності.
24. Навіювання суїцидальних настроїв засобами масової інформації, літературними творами.
25. Особливості виникнення та перебігу суїцидальної поведінки у молоді.
26. Захисні антисуїцидальні фактори.
27. Формування адекватного ставлення оточуючих людей до суїцидальних проявів і можливостей їх виявлення та подолання.
28. Психодіагностика суїцидальних схильностей і дій учнів загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів.
29. Карта визначення ризику суїцидальності (В. М. Прийменко).
30. Детермінанти суїцидальної поведінки дітей та підлітків в Україні.
31. Роль алкоголю та наркотиків у виникненні та реалізації суїцидальних тенденцій у підлітковому віці.
32. Особливості аутоагресивної поведінки молоді.
33. Психологічні особливості суїциду неповнолітніх.
34. Суперечливі позиції в суїцидології неповнолітніх.
35. Імпульсивність, емоційна незрілість, емоційна нестійкість як суїцидогенні особливості психіки неповнолітніх.
36. Зовнішні чинники суїцидальності неповнолітніх.
37. Сімейні фактори суїцидальності неповнолітніх.
38. Суїцидогенні переживання неповнолітніх.
39. Суїцидонебезпечні ситуативні реакції підлітків.
40. Індивідуально-психологічні та особистісні чинники виникнення суїцидальної поведінки у молоді.
41. Самогубство серед осіб похилого віку.
42. Особливості суїцидальної поведінки військовослужбовців.

43. Особливості суїцидальної поведінки засуджених.
44. Соціально-психологічні чинники самогубства в похилому віці.
45. Соціально-психологічні фактори суїцидальної поведінки засуджених.
46. Особливості суїцидальних тенденцій окремих категорій осіб.
47. Психодіагностика аутоагресивної (суїцидальної) поведінки.
48. Психотерапія як метод корекції і превенції аутоагресивної (суїцидальної) поведінки.
49. Профілактика аутоагресивної (суїцидальної) поведінки.
50. Основні методи психокорекційної роботи з суїцидентами.
51. Організаційні і правові принципи подання допомоги суїцидентам.
52. Психотерапія як метод корекції і превенції суїцидальної поведінки.
53. Бажана упереджувальна поведінка батьків та оточуючих із схильними до суїциду дітьми та підлітками.
54. Рекомендації педагогічним працівникам щодо надання превентивної допомоги учневі при потенційному суїциді.
55. Професійні науково-методичні заходи і підходи у профілактичній та корекційній роботі психологів із суїцидентами.
56. Психотерапія як метод превенції аутоагресивної поведінки.
57. Особливості переживання людьми самогубства близьких. Особливості профілактики аутоагресивної поведінки
58. Виявлення психологічного сенсу суїциду.
59. Техніки психологічної допомоги: активне слухання.
60. Особливості телефонного консультування клієнта який виявляє суїцидальні наміри.
61. Принципи консультування суїцидального клієнта.
62. Психологічна допомога людям, які пережили суїцид близьких.
63. Характеристика методик вивчення схильності до суїцидальної поведінки.
64. Особливості роботи психолога з клієнтами із суїцидальними намірами.
65. Сутність поняття «психологічна проблема».

66. Що є змістом діяльності кризової психології?
67. Основні принципи надання постраждалому екстреної психологічної допомоги?
68. Яку ситуацію називають критичною?
69. Назвіть основні ознаки кризової події.
70. Що є психічною травмою?
71. В чому полягає психологічний зміст переживання?
72. Учому полягає сутність психологічної допомоги постраждалим?
73. Які є види психологічної допомоги?
74. Учому полягає головний принцип психологічної допомоги?
75. Поясніть дію алкоголю на організм людини. В чому полягають його психологічні властивості?
76. Назвіть основні психологічні особливості людини, що вживає алкоголь.
77. Учому полягають особливості надання психологічної допомоги людям, що перебувають в алкогольній залежності?
78. Назвіть основні психологічні фактори наркотичної залежності.
79. Що можна віднести до детермінант формування наркотичної залежності?
80. Які синдроми утворюють структуру наркотичної залежності?
81. Учому полягає психологічна допомога наркозалежному?
82. Назвіть основні ознаки екстреної психологічної допомоги, а також її мету та зміст.
83. Назвіть правила надання екстреної психологічної допомоги .
84. Що забороняється робити кризовому психологу під час надання невідкладної психологічної допомоги постраждалим?
85. Які види робіт виконує кризовий психолог у зоні надзвичайної ситуації?
86. В які групи розподіляються психологи для надання допомоги постраждалим та які основні функції вони виконують.

87. Основні стадії переживання горя.
88. Від чого залежить інтенсивність та тривалість переживання людиною горя.
89. Емоційні реакції, які можуть бути зафіксовані у людей, близька людина яких скоїла самогубство.
90. Назвіть основні фактори, що утруднюють процес переживання горя серед близьких суїцидетнів.
91. Основні компетенції кризового психолога при роботі з людиною, яка переживає горе втрати?
92. Психологічна характеристика основних завдань горя, які повинні бути вирішені суб'єктом, що втратив рідну людину.
93. Основні правила спілкування з тим, хто втратив близьку людину.
94. Специфіка надання психологічної допомоги людині на кожній зі стадій переживання горя.
95. Основні ознаки та можливі причини ускладненого горя.
96. Характеристика почуттів, які можуть виникати у дитини на смерть близької людини?
97. Основні види реакцій дитини на втрату.
98. Загальні принципи та методи психокорекційної роботи з дітьми.
99. Основні труднощі в роботі кризових психологів.
100. Фактори, що провокують виникнення та розвиток негативних психічних станів у психологів МНС?
101. Сутність синдрому емоційного вигорання.